

Nesbyen kommune

«MottakerNavn»
«Kontakt»«Adresse»
«Postnr» «Poststed»

Deres ref «Ref»	Vår ref 2023/1091-279	Dato 20.06.2024
--------------------	--------------------------	--------------------

Bygge- og deleforbud Nesbyen sentrum - Referat fra åpent folkemøte om flomarbeidet 20.06.24

Dato: Torsdag 20. juni 2024

Tid: Kl. 19.00

Sted: Kulturhuset Banken

Til stede: Nesbyen kommune og NVE

Hovedtema for møtet: Flomsikring ved NVE og status på bygge- og deleforbudet ved Nesbyen kommune

DEL 1: NVE

Ved Elisabet Rui, regionssjef

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) er en statlig myndighet som gir faglige råd og bistand til kommunene. Direktoratet skal bedre samfunnets evne til å håndtere flom- og skredrisiko.

NVE fremviste et nytt flomsonekart. Dette kartet er såpass nytt at det ikke er oppdatert på NVE sine nettsider, men i løpet av noen uker vil det bli offentliggjort.

Videre viste NVE frem "naturfare-hjulet", som innbefatter kartlegging, arealplanlegging, sikring, overvåkning, varsling, beredskap, kunnskap og formidling.

Staten er opptatt av Nesbyen og ser på arbeidet her som en prioritert oppgave. Det er et godt samarbeid mellom kommunen og NVE.

Det ble informert om status på NVE sitt arbeid med flomsikring på Nesbyen:

1. Mulighetsstudie februar 2024.
2. Rådgiver og konsulenter påsken 2024.
3. Det er utført grunnundersøkelser.

4. Observasjonsbrønner og grunnvannsbrønner med pumpestester og overvåkningsutstyr.
5. Hydrauliske simuleringer er foretatt for å oppdatere flomsonekart. Disse simuleringene danner utgangspunktet for prosjektering av sikringstiltak.
6. Det er utført flomberegninger som grunnlag for oppdatering av flomsonekart i Hallingdalsvassdraget.
7. Det er foretatt en innledende fase for kartlegginger av natur og miljø.
8. Eksisterende infrastruktur er kartlagt.

Det ble informert om lokal medfinansiering i forbindelse med prosjektet. Det er i [Meld. St. 27 \(2023-2024\)](#), "*Tryggare framtid – førebudd på flaum og skred*", foreslått å redusere distriktsandelen til 10 %. Dette vil innebære at Nesbyen kommune må dekke 10 % av kostnadene ved flomsikringen. Per i dag er distriktsandelen på 20 %. NVE informerte om at det er kommunen som blir eier av sikringsanlegget, og som er ansvarlig for drift og vedlikehold.

Videre ble det informert om NVE sitt arbeid fremover. Det skal foretas prøvespunting og videre grunnundersøkelser, samt. vurdering av mulige flom- og erosjonssikringstiltak i Rukkedøla. Det skal foretas hydrauliske simuleringer av Hallingdalselva og Rukkedøla. Bunnkartlegging av Hallingdalselva starter i uke 26.

Det ble under møtet vist til NVEs rapport nr. 8 /2024 "[Flomberegning for Hallingdalsvassdraget](#)". Rapporten inneholder en oppdatering av flomberegninger utført i årene 2004-2011 i forbindelse med flomsonekartlegging av flomutsatte elvestrekninger i Hallingdalsvassdraget. Det er i tillegg gjort beregninger for en rekke mindre sideelver i Hallingdalselva og Hemsil.

Det nye flomsonekartet viser at store deler av Nesbyen sentrum vil være utsatt for flom. NVE har som mål å sikre flest mulig boliger og bygg. Det ble fremvist et utdrag fra mulighetsstudien, herunder de tre alternative flomsikringstraseene. Dersom de nødvendige tillatelsene er i orden, kan man begynne arbeidet med å sette opp flomsikring i starten av 3. kvartal 2025.

DEL 2: DR. BLASY – DR. ØVERLAND

Ved Julian Sauterleute

Julian Sauterleute jobber i det tyske konsulentfirmaet "Dr. Blasy - Dr. Øverland". Han er engasjert av NVE, sammen med Rambøll, som konsulenter i prosjektet. Selskapet er inne i åtte norske prosjekter. Julian informerte om viktige tekniske momenter ved planlegging av en flomsikring, aktiviteter og arbeid som er gjort og aktiviteter som skal foregå fremover.

Planlegging av flomsikringen:

Blasy-Overland jobber med å utrede en god løsning for Nesbyen. Det jobbes med sikring, type flomvoll. For å håndtere lekkasje- og overvann er det behov for pumpestasjoner. Det må være et drencsystem som sørger for avledning av lekkasjevann.

Som nevnt foreligger det tre alternative mulige plasseringer for flomvoll. Videre skal det foretas sikring av Rukkedøla som del av et helhetlig konsept.

Grunnforhold:

- Det ble foretatt grunnundersøkelser i mars
- Etablering av grunnvannsbrønner i mai
- Pumpestester – beregning av permeabilitet

- Måling av grunnvannsnivå

Aktiviteter fremover:

Følgende faktorer tas med i vurderingen av mulige traseer for flomsikring:

- Antall sikrede bygninger
- Terreng
- Typografi
- Tap av viktige arealer
- Infrastruktur – veier, stier, ledninger og kabler
- Grunnforhold

For å utrede tetningstiltak skal det foretas prøvespunting 3-4 steder.

Håndtering av lekkasje og overvann:

- Beregning av vannmengder som kan trenge igjennom
- Håndtering av overvann ved lokal nedbør
- Plassering av pumpestasjoner
- Simulering av avrenning på overflaten og simulering av overvannsnett

DEL 3: RAMBØLL OG HENNING LARSEN – ROLLEN SOM LANDSKAPSARKITEKT

Ved Iren Piamonte Kristensen

Iren Piamonte Kristensen er landskapsarkitekt hos Rambøll og Henning Larsen. Hun informerte om rollen som landskapsarkitekt, de ulike prosjektfasene, forslag til strategisk konsept, mulige målsetninger, flomsikring og analysearbeid i tilknytning til dette.

En landskapsarkitekt har flere roller. I forbindelse med flomsikringsarbeidet vil det bli lagt vekt på følgende:

- Tilpasning av flomvollen til eksisterende omgivelser
- Utnytte eksisterende terreng til å ta opp høydeforskjell
- Optimalisere plassering av flomvollen
- Sikre gode overganger mot eksisterende omgivelser
- "Gi noe tilbake" ved sikringen – i form av eksempelvis park og rekreasjon

Fremdriftsplan:

Mai 2024 → Analyse – strategisk konsept – arkitektonisk konsept – medvirkning – prosjektering

Detaljprosjektering kan foregå utover høsten 2024.

Mulige målsettinger:

- Årstidsvariasjon
- Styrke det gamle elvelandskapet
- Tilgjengeliggjøre elva
- Flette sammen eksisterende parker og byrom gjennom nye parkdrag og parker
- Nesbyen som hoveddestinasjon i Hallingdal for natur, aktivitet og næring
- Hverdagsdestinasjon for alle aldersgrupper

En flomvoll kan ha mange uttrykk. Det ble fremvist perspektivskisser av flomsikring med vei, beplanting, lek og amfi. Videre ble det vist bilder av referanseprosjekter i Mjøndalen, Jordal, Drammen og Lier.

Analysearbeidet:

Analysearbeid er viktig for plassering av flomvollen og andre grønne tiltak. Arbeidet foretas ved blant annet befaringer og registreringer. Det har blitt sett på hvilke landskapstyper som er i Nesbyen, elvelandskapet, naturtyper og kulturminner. Det er utarbeidet et kart som viser viktige landskapselementer.

DEL 4: INFO FRA KOMMUNEN – STATUS BYGGE- OG DELEFORBUD

Ved jurist Ellen Christina Xylander Skaug

Ellen Christina Xylander Skaug er jurist i Nesbyen kommune og bistår kommunen i etterarbeidet med "Hans". Hun opplyste om ny Stortingsmelding. Det gjengis slik om kommunens ansvar, St. Meld. 27 s. 6:

«Kommunane har eit grunnleggande ansvar for å trygge befolkninga innanfor sitt geografiske område, og har også ansvar for beredskap og krisehandtering knytt til naturfarar. Dette ansvaret inkluderer å sikre at krava i plan- og bygningslova til tryggleik mot flaum og skred blir oppfylte.»

NVE og kommunen deler formål i arbeidet: Sikkerhet for flest mulig boliger i flom-området.

Dette krever tydelige bestemmelser i arealplaner for å sikre trygghet mot flom. Der planene ikke er tilstrekkelige kommer bygge- og deleforbud inn.

Per nå er det syv private boligeiendommer og ni næringseiendommer som har permanent bygge- og deleforbud. 17 boligeiendommer, to næringstomter og tre ubebygde kommunale tomter har et forhåndsvarsel om bygge- og deleforbud.

I vinter/vår har kommunen kommunisert med alle berørte.

Alle berørte har fått avklart med bygningsmyndigheten om gjenoppbygging av eiendommen utløser søknadsplikt etter plan- og bygningsloven.

Siste avklaring av søknadsplikt for berørte eiendommer var 31. mai. Dette arbeidet er nå ferdig.

Neste fase er i gang.

Kommunen har så langt mottatt fem søknader om gjenoppbygging/dispensasjon, og har en til nært innkommende. Dette er både fra næring og privatboliger.

Søknadene behandles fortløpende.

Kommunen er kjent med at en del av forsikringselskapene har bedt sine kunder om å avvente med å sende søknad. Fordi dette er privatrettslige forsikringer, stopper kommunens rolle ved å avklare det bygningsmyndigheten skal. Kommunen har likevel adressert dette ved å formidle til forsikringselskaper en forventning om at de følger opp sine forsikringskunder innenfor bygningsmyndighetens rammer.

Dersom politikerne fatter beslutning om flomsikring, kan man få et Nesbyen sentrum med trygge

boliger. Beslutningen er lagt opp til å fattes til høsten.

Med kunnskap om det blir flomvoll eller ikke, og i så fall hvor, vil de berørte kunne møte forsikringsoppkjørene med flere holdepunkter.

Inntil en eventuell flomvoll kommer har kommunen plikt til å ta forholdsregler for å sikre eiendommer. En særlig plikt har kommunen når den har kunnskap om alle de blå områdene på flomsonekartet. Det er en spennende og forhåpentligvis trygg fremtid Nesbyen sentrum har i vente.

Avslutningsvis takket kommunen for alle gode møter med de som er berørte gjennom vår og sommer. Det har blitt satt inn store ressurser for å få til å personlig oppfølging og avklaringer, som kommunen mener har en stor verdi.

Selv om fremtiden skisseres håpefullt med flomsikring, er kommunen også klar over den vanskelige situasjonen mange berørte fortsatt står i.

Med Nyhetsbrevet Flomsnakk har kommunen fått mulighet til å opprettholde informasjonsflyt. I neste nummer, som kommer 21. august, vil det varsles om det neste folkemøtet om flomarbeid. Dette vil avholdes i september.

DEL 5: SPØRSMÅL FRA SALEN

Det ble åpnet for spørsmål og innspill.

Det ble stilt spørsmål om hvor høy flomvollen (eventuelt) kommer til å være. NVE svarte at flomvollen vil bli 2-4 meter.

Hus med kjellere vil fortsatt få problemer ved fremtidige flommer, ettersom vannet vil trenge inn uansett. NVE svarte at eksisterende kjellere bør fjernes/ikke tas i bruk igjen.

Det ble stilt spørsmål om hva kommunen mener om at enkelte forsikringsselskap ber boligeierne om å avvente med å sende inn byggesøknad og om boligeierne bør gå imot det. Kommunen svarte at forsikringene er privatrettslige forhold og at kommunen ikke har en særlig mening om det. Kommunen svarte at det for forsikringstaker kan være lurt å følge instruksjoner fra forsikringsselskap. Konsekvensen av å ikke følge selskapenes instruksjoner kan være at de påpeker dette senere. Kommunen selv har flere bygg som vi følger opp med våre forsikringsselskap. Vi har forståelse for at det er tøft å stå opp imot forsikringsselskap som antyder at boligeiere kan bygge opp igjen uten å gå veien om byggesøknad.

Det ble stilt spørsmål om hvorfor gjenoppbygging av boligene er søknadspliktig og hvorfor man har lagt seg på en streng linje. Kommunen svarte at det ikke er en linje for når en gjenoppbygging blir søknadspliktig, men at det er foretatt konkrete vurderinger for hver enkelt eiendom.

Det ble stilt spørsmål om "proppen" ved Bergheim og om det er et alternativ med muldring i elva. "Proppen" gjør at vannet bremser og demmer seg opp midt på Nesflata. Spørsmålsstiller lurer på hvorfor det underliggende er bestemt at flomvoll skal være det beste alternativet for flomsikring. NVE har regnet på effekten av å utvide elva med 60-80 meter og ved å sprengte vekk store deler av øyene som ligger i området ved Bergheim i dag. En utvidelse her vil senke vannstanden med 1 meter på Nesbyen. Det er også undersøkt hvordan det vil se ut dersom hele elvebunnen fra Bergheim og oppover blir senket. Effekten er også her rundt 1 meter lavere vannstand. I praktisk er dette lite realistisk å gjennomføre. Det skal mye til for å få en tilfredsstillende virkning i sentrum. Det ble vist til kost/nytte, som innebærer at tiltak og virkning må stå i rimelig forhold til hverandre. Det er dette prinsippet som ligger bak statlig finansering. NVE har regnet på flere muligheter, herunder å utføre

oppdemning ved Buvassbrenna og Myking slik at det kan holdes igjen mer vann. Å heve disse med nokså mange menter, har for liten effekt i Rukkedøla. Å senke grunnforholdene i Hallingdalselva og Rukkedøla har også blitt undersøkt. De overnevnte tiltakene kan imidlertid bli vanskelig å få godkjent hos andre myndigheter grunnet store miljøkonsekvenser.

Det kom innspill om flomparken på Nesbyen og at det bør legges på en stein til.

Det kom forslag om et politisk oppnevnt flomutvalg som får all info.

Videre ble det stilt spørsmål om oppryddingen etter Hans og hvem som må bekoste dette. Kommunen har fått penger til opprydding fra Statsforvalteren. Nesten hele strekke opp til Svenkerud er kartlagt, og arbeidet starter nå fremover.

Det ble stilt spørsmål fra en av boligeierne langs Rukkedøla om hvor mange år det tar før en kan få tilbakeført mur/sikring som har rast ut. NVE svarte at Nesflata har førsteprioritet, og Rukkedøla andreprioritert. NVE trenger mer tid før de går ut med konkrete tiltak langs Rukkedøla.

Det ble stilt spørsmål om hvorfor noen får bygge opp og er "friskmeldt" fra søknadsplikten, mens andre må søke for å få lov til å gjenoppbygge. Kommunen svarte at enkeltsaker ikke vil bli kommentert i folkemøtet. Hva gjelder søknadsplikt, er det foretatt konkrete vurderinger.

Det ble stilt spørsmål om kommunen er sikre på søknadsplikten og vurderingene rundt dette. Kommunen svarte at den anser å være godt innenfor gjeldende regelverk. Spørsmålsstiller lurte på hvorfor eiendommene som har fått bygge- og deleforbud ikke må betale byggesaksgebyr, mens eiendommene som ikke har forbud må betale. I utgangspunktet er det forsikringselskapene som skal dekke disse kostnadene. Kommunestyret er opptatt av likebehandling, slik at spørsmål om fritak for gebyr også for de "gule eiendommene" vil kunne sees på her.

Administrasjonen og NVE takket deretter for møtet og alle innspill. Det blir avholdt et nytt folkemøte i september 2024. Ved ytterligere spørsmål kan teknisk enhet kontaktes.

Med hilsen

Referent

Ingrid Pauline Næsse
Rådgiver

Elektronisk godkjent uten signatur